

BAB 6 KESIMPULAN DAN SARAN

6.1. Kesimpulan

1. Desain alternatif *layout* telah dibuat, total mesin yang dapat dialokasikan pada alternatif terpilih (alternatif 2) dapat dilihat pada tabel 6.1.

Tabel 6.1. Perbedaan *layout* awal dan alternatif 2

Mesin	<i>Layout</i> awal	Alternatif 2
Mesin Campur Bahan	8	14
Mesin Rol	53	71
Mesin Las Potong	37	42

2. Alternatif terpilih (alternatif 2) sudah memenuhi tujuan:
  - a. Tata letak mesin yang baik dan efisien.
  - b. Gudang barang jadi yang memudahkan proses pengambilan dan peletakan agar tidak terjadi penumpukan barang lama.

6.2. Saran

Saran untuk penelitian selanjutnya yaitu penelitian dapat dilakukan dengan metode lain. Penelitian selanjutnya juga bisa fokus pada gudang dengan data yang lebih detail.

DAFTAR PUSTAKA

- Apple, J.M. (1997). Tata letak pabrik dan pemindahan bahan, ed-3. Institut Teknologi Bandung, Bandung.
- Asriningtyas, K. (2010). Usulan tata letak baru PT. Adi Putro akibat perluasan pabrik. (Skripsi). Program Studi Teknik Industri, Fakultas Teknologi Industri, Universitas Atma Jaya Yogyakarta, Yogyakarta.
- Assauri, S. (1997). Manajemen produksi, Lembaga penerbit Fakultas Ekonomi. Universitas Indonesia, Jakarta.
- Dasi, P. M. K. D. (2008). Usulan perancangan ulang tata letak fasilitas. (Skripsi). Program Studi Teknik Industri, Fakultas Teknologi Industri, Universitas Atma Jaya Yogyakarta, Yogyakarta.
- Ismartaya, K. (2011). Usulan perbaikan tata letak pabrik di PT. Krypton Gama Jaya. (Skripsi). Program Studi Teknik Industri, Fakultas Teknologi Industri, Universitas Atma Jaya Yogyakarta, Yogyakarta.
- Meyers, F.E. (1993). Manufacturing facilities design and material handling. New Jersey: Prentice Hall, inc.
- Meyers, F.E., dan Stephen, M.P. (2000). Manufacturing facilities design and material handling, 3rd-Ed. New Jersey: Prentice Hall, inc.
- Puspaningtyas, R. (2013). Penataan ulang gudang bahan baku dan barang jadi di pabrik plastik burung mas. (Skripsi). Program Studi Teknik Industri, Fakultas Teknologi Industri, Universitas Atma Jaya Yogyakarta, Yogyakarta.
- Tompkins, J.A. White, J.A., Bozer, Y.A., dan Tanchoco, J.M.A. (2003). *Facilities planning 3rd Ed.* United states of America: John Willey & Sons, Inc.
- Tompkins, J.A. White, J.A.,. (1996). *Facilities planning 2nd Ed.* United states of America: John Willey & Sons, Inc.
- Wignjosoebroto, S. (1996). Tata letak pabrik dan pemindahan bahan, edisi ke 2. Jakarta: PT. Guna Widya.
- Wignjosoebroto, S. (2003). Tata letak pabrik dan pemindahan bahan, edisi ke 3. Jakarta: PT. Guna Widya.

Lampiran 1

HASIL PRODUKSI ROL 2013

MESIN	JUMLAH	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC
1	170.336,00	19.314,70	19.275,00	18.391,30	17.665,90	20.257,00	15.612,90	14.560,90	11.339,20	14.886,10	5.948,20	6.131,70	6.953,10
2	169.525,00	17.765,10	15.328,40	16.073,70	17.452,70	16.687,10	12.400,70	15.762,80	11.522,30	14.180,20	11.052,80	11.774,20	9.525,00
3	170.808,10	14.729,70	17.199,10	15.864,80	16.775,40	14.741,40	15.853,80	17.843,20	10.269,10	13.699,20	11.914,30	10.666,60	11.251,50
4	172.543,40	18.877,00	17.249,40	8.456,70	17.707,80	14.668,00	13.996,80	14.957,10	7.855,60	13.675,20	14.793,40	14.826,30	15.480,10
5	206.422,50	16.685,90	17.304,70	18.493,70	20.610,20	17.108,80	17.297,00	19.109,50	12.240,50	17.300,70	17.230,00	16.909,20	16.132,30
6	150.082,10	12.049,10	12.649,00	13.033,30	13.943,60	12.967,70	14.031,00	16.223,90	9.804,20	13.011,30	13.526,00	11.710,40	7.132,60
7	132.207,10	12.538,90	12.723,70	12.481,60	13.634,60	10.662,80	8.887,00	11.102,90	6.920,70	11.281,30	9.656,30	10.201,80	12.115,50
8	138.739,92	14.612,80	8.023,50	0,00	0,00	14.828,50	14.767,30	16.048,02	10.614,80	16.743,30	13.452,20	13.760,40	15.889,10
9	157.447,00	15.500,00	11.876,00	3.160,10	10.474,70	10.825,70	19.513,70	18.514,60	13.230,60	17.316,00	5.358,40	14.938,80	16.738,40
10	258.088,42	22.686,60	25.015,00	24.594,30	23.677,20	20.627,90	22.590,30	27.286,40	17.513,10	22.022,32	7.647,40	21.626,70	22.801,20
11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	180.129,20	17.293,10	17.480,40	17.059,50	17.910,40	15.161,90	15.411,30	18.340,60	8.645,70	13.072,50	11.075,50	13.681,20	14.997,10
13	77.144,80	13.494,10	7.735,60	0,00	0,00	2.271,40	2.421,10	13.852,70	9.104,40	12.892,30	2.481,60	11.170,40	1.721,20
14	119.109,40	11.246,40	9.000,00	7.902,30	7.948,50	8.388,70	9.540,20	9.885,60	5.176,60	13.847,00	12.388,30	13.615,60	10.170,20
15	158.606,60	14.817,70	16.768,70	16.234,90	16.924,70	11.954,20	11.505,20	14.231,10	7.032,10	10.742,90	11.348,00	13.103,00	13.944,10
16	179.446,90	15.615,20	13.089,00	15.201,80	19.846,90	16.280,80	15.811,60	18.086,20	9.748,50	14.733,70	10.243,10	15.199,20	15.590,90
17	265.145,61	20.728,20	22.326,00	22.243,90	24.011,90	22.066,90	22.396,90	26.279,81	16.894,70	23.829,80	22.371,10	21.974,90	20.021,50
18	319.794,80	26.761,40	27.021,10	23.639,80	29.239,00	26.953,60	24.648,10	28.539,00	21.301,50	29.368,70	28.373,60	28.036,80	25.912,20
19	133.313,00	12.988,60	11.382,00	13.281,60	13.417,20	11.814,60	12.209,70	11.048,60	8.243,40	8.646,40	10.652,70	10.662,10	8.966,10
20	18.977,40	7.988,70	7.620,50	3.368,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21	115.347,74	12.771,10	9.746,20	9.659,70	10.279,30	9.034,20	10.867,10	9.750,64	6.377,20	9.729,50	8.531,10	9.625,70	8.976,00

22	236.934,80	22.706,90	21.965,20	19.876,20	19.084,90	21.251,80	20.089,70	22.104,40	14.333,30	19.453,40	18.443,50	19.654,00	17.971,50
23	252.491,30	22.598,70	22.433,40	20.060,50	20.428,50	20.796,90	22.106,20	24.546,10	15.735,70	21.653,70	22.551,20	20.467,90	19.112,50
24	440.377,30	43.151,90	36.445,90	28.395,70	39.393,50	35.412,10	39.331,10	41.918,60	27.912,00	41.580,00	34.184,30	37.054,90	35.597,30
25	421.103,80	32.892,70	29.966,10	33.346,10	34.657,60	39.215,50	39.015,90	44.056,70	29.106,30	41.267,00	36.276,70	24.950,10	36.353,10
26	200.194,70	19.309,70	17.613,30	16.476,80	16.233,60	18.407,00	17.664,40	17.739,50	11.525,50	15.515,00	16.329,70	18.432,40	14.947,80
27	211.243,00	19.676,30	17.054,60	18.162,90	20.715,20	20.109,40	18.375,90	19.883,10	12.719,90	16.350,10	16.380,50	16.783,50	15.031,60
28	239.637,50	24.161,40	22.422,10	19.089,70	22.270,20	19.723,50	19.807,70	24.587,40	13.387,40	19.134,80	18.295,40	20.661,60	16.096,30
29	124.887,60	11.444,40	9.638,80	10.041,60	11.255,50	9.917,00	8.473,00	11.680,90	5.696,70	12.467,70	12.059,90	11.230,90	10.981,20
30	125.732,80	16.217,00	13.419,80	7.747,90	13.311,00	766,90	11.936,70	13.326,80	6.465,20	8.892,20	7.111,70	10.248,60	16.289,00
31	157.529,70	12.101,40	10.639,50	10.398,90	12.100,70	11.318,40	11.522,90	13.435,10	8.376,60	15.586,90	17.687,90	16.879,10	17.482,30
32	111.001,90	9.310,50	8.973,00	8.299,00	9.337,10	7.802,10	8.460,20	9.237,70	4.998,60	13.765,40	10.167,50	11.065,00	9.585,80
33	124.031,00	11.313,20	10.439,10	12.558,90	12.511,50	10.760,60	9.697,90	10.357,70	6.905,10	10.197,00	9.920,10	10.198,10	9.171,80
34	232.207,90	22.621,30	12.446,20	18.632,80	21.725,40	20.096,20	20.702,40	23.607,10	15.629,80	20.319,60	18.788,30	19.870,40	17.768,40
35	132.148,40	14.248,30	10.834,00	4.980,70	12.946,20	11.184,10	11.632,30	15.062,70	7.318,80	11.174,80	9.465,90	13.455,50	9.845,10
36	75.126,10	10.070,40	9.394,80	841,60	8.086,60	518,20	7.974,90	11.144,90	5.538,80	7.212,50	7.862,90	6.480,50	0,00
37	160.818,90	15.241,40	14.976,10	9.578,30	14.532,40	12.789,50	14.692,80	17.185,80	10.219,80	13.660,40	15.296,70	13.139,50	9.506,20
38	190.492,90	20.869,80	19.870,50	15.553,10	14.580,30	18.265,10	20.149,30	25.678,30	12.443,10	21.084,40	12.402,50	9.596,50	0,00
39	143.335,60	11.998,30	12.870,00	12.323,90	12.268,30	12.040,00	12.120,60	15.593,20	9.242,50	11.660,10	11.708,50	11.322,70	10.187,50
40	111.554,50	12.093,80	11.220,70	2.409,30	10.373,20	10.595,50	10.462,20	12.200,60	8.145,40	7.945,30	11.170,40	9.774,20	5.163,90
41	91.662,60	9.979,30	9.018,00	8.398,10	6.746,60	651,40	8.995,20	11.104,00	7.053,60	9.428,20	8.963,50	6.409,80	4.914,90
42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
45	249.187,80	25.666,30	23.648,20	11.559,90	17.416,90	20.851,30	22.608,30	25.326,60	15.788,50	22.975,60	22.511,80	21.496,90	19.337,50
46	71.828,60	6.985,10	8.006,50	0,00	0,00	3.696,40	12.429,50	14.690,80	9.477,10	12.951,50	2.394,70	0,00	1.197,00

47	405.985,80	39.076,70	37.472,30	34.739,20	38.386,80	34.314,00	30.615,60	37.522,10	24.589,80	32.363,40	32.102,70	32.913,10	31.890,10
48	389.491,70	36.169,10	30.506,80	31.273,60	36.735,20	34.232,20	33.406,60	40.150,10	24.359,10	29.632,30	30.532,20	30.737,80	31.756,70
49	375.063,60	35.055,80	31.005,40	32.748,70	31.766,10	32.086,50	33.920,30	36.073,90	22.507,80	32.120,30	27.658,20	31.110,00	29.010,60
50	433.702,90	39.054,60	38.264,30	37.113,50	41.761,30	36.650,00	37.532,70	40.911,00	24.963,60	32.881,40	36.894,20	34.920,70	32.755,60
51	310.229,42	27.679,70	25.587,90	27.483,90	26.575,80	25.390,70	26.424,50	30.482,90	19.307,30	26.000,90	24.831,90	26.489,32	23.974,60
52	290.603,50	28.215,00	26.225,00	26.062,80	28.595,50	20.924,70	23.253,20	28.729,50	17.967,20	24.796,20	24.817,20	19.699,50	21.317,70
53	391.954,50	35.476,50	30.539,00	32.328,50	36.881,00	30.101,20	33.098,40	36.631,60	23.933,30	33.035,00	31.717,50	36.194,90	32.017,60
54	422.178,30	43.894,10	35.914,20	25.869,00	19.727,90	34.729,00	44.361,40	47.947,80	24.951,10	39.747,60	34.625,80	38.375,50	32.034,90
55	334.236,60	36.159,80	31.702,60	9.505,10	0,00	33.958,00	34.685,10	39.363,00	22.560,20	34.531,60	32.055,50	30.183,90	29.531,80
JML	10.750.190,01	1.033.903,70	939.326,60	804.997,40	901.924,80	885.856,40	945.308,60	1.083.703,47	666.993,30	950.362,72	843.252,80	879.411,82	815.148,40

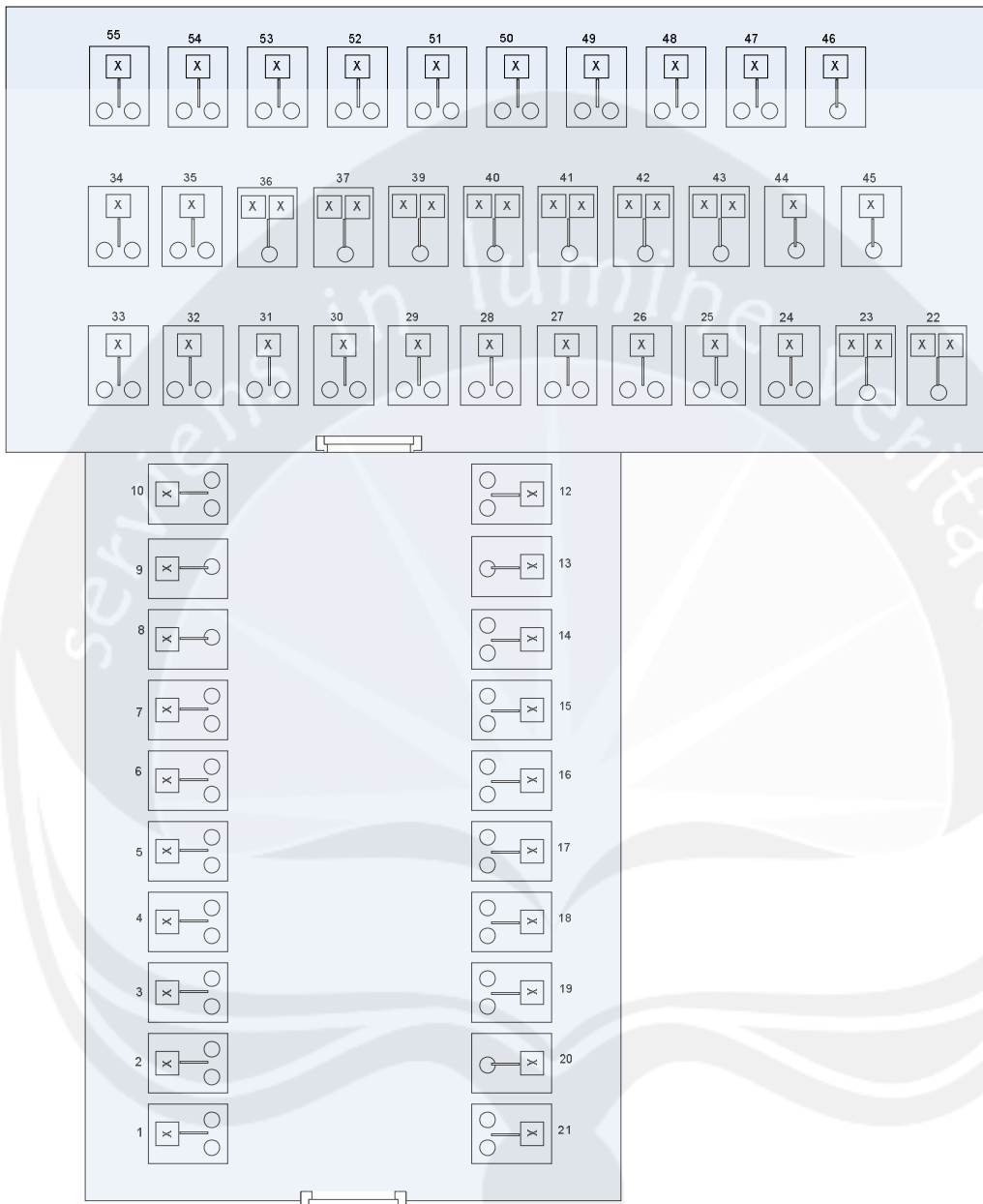
Lampiran 2

HASII PRODUKSI PROSES LAS/POTONG 2013 (KG)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC
HDPE terdiri dari												
(TAS+KANTONG)	897.929,50	887.345,40	892.367,50	868.467,80	845.867,60	878.462,80	868.476,90	849.867,70	890.476,20	828.598,40	823.967,50	893.976,80
<p>KETERANGAN: Data di atas adalah data global proses di BAGIAN PP (Las + Potong) seluruh mesin yang ada di bagian itu.</p>												

Lampiran 3

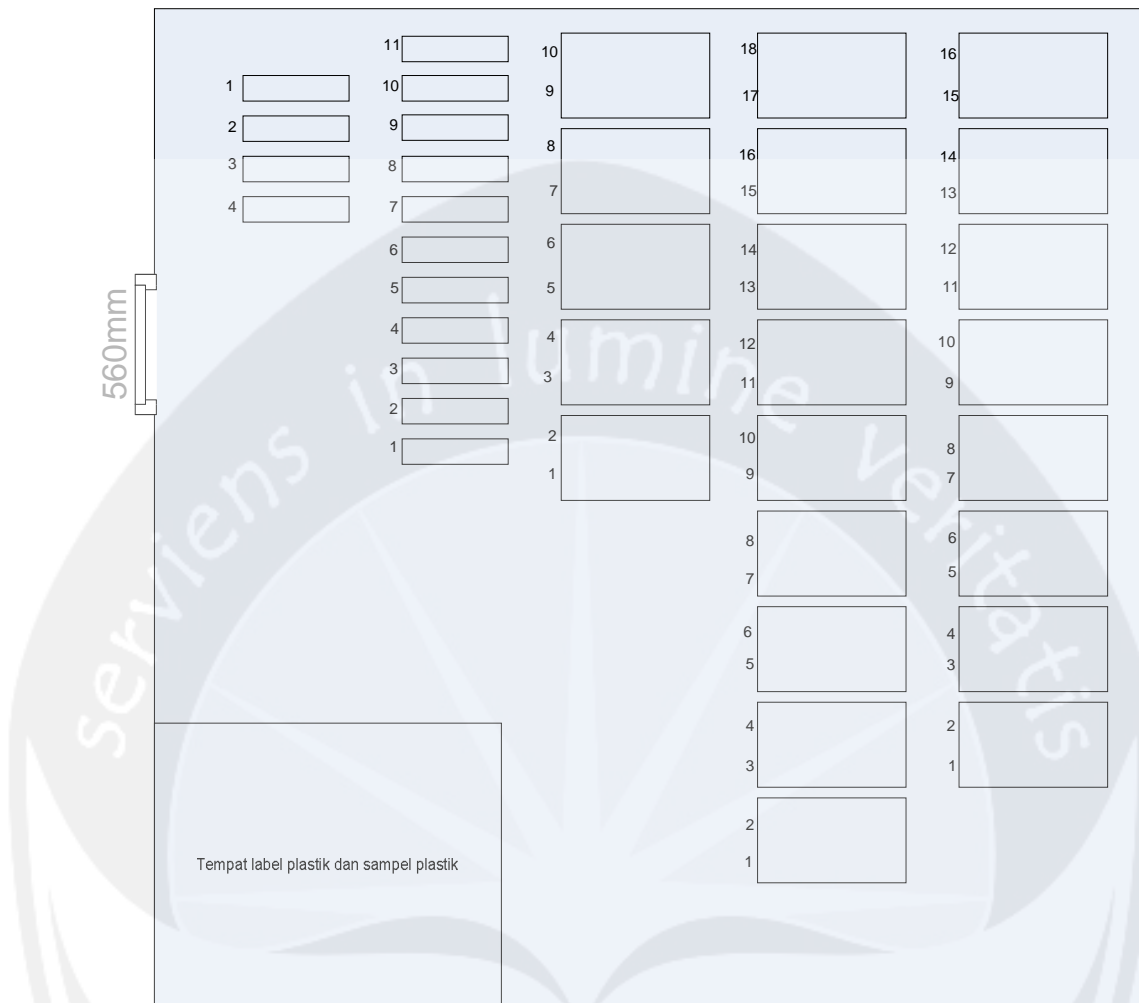
Denah lantai Produksi Pabrik Lama

Keterangan:

Jarak antar mesin yang berhadapan 4m, jarak antar mesin yang saling membelakangi 3m, jarak mesin bersebelahan 1m.

Denah Lantai produksi Las Potong

Keterangan :

Mesin yang besar adalah mesin las potong dengan mesin ponz. Setiap 2 mesin las potong diberi 1 mesin ponz.

Jarak antar mesin yang saling berhadapan 2 meter. Jarak antar mesin yang bersebelahan 75cm.